

Vesna Kumer, Črt Močivnik, Mojca Smolej, Tomaž Koncilija

SLOVENŠČINA V OBLAKU

Rešitve nalog iz samostojnega delovnega zvezka za slovenščino v 6. razredu osnovne šole

VRSTE BESED

6

Samostalnik

- Besedilo govori o Suniti Williams.
 - To pomeni, da je njena mama po rodu Slovenka.
 - Pred Sunito Williams sta bili že dve osebi s slovenskimi koreninami v vesolju.
 - Na prvi plet je čakala devet let.
 - Mišice in kosti začnejo v vesolju slabeti.
- NE
 - NE
 - DA
 - NE
 - NE
 - Sunitin oče ima indijske korenine, mama pa slovenske.
 - Sunita je končala pomorsko akademijo.
 - Sunita pravi, da je življenje v vesolju zabavno doživetje.
 - Astronavti v vesolju vsak dan telovadijo.
1. odstavek: govori o Sunitinih koreninah
 2. odstavek: govori o Sunitinem šolanju
 3. odstavek: govori o njenih odpravah v vesolje
 4. odstavek: govori o tem, kaj je Sunita vzela s sabo v vesolje
 5. odstavek: govori o življenju v vesolju
- Angleška beseda *discovery* pomeni *odkritje*.
- akademija – šola višje ali najvišje stopnje
inšpekcija – sistematično pregledovanje, nadzor česa
- bitja: Sunita, ljubiteljica, pes
stvari: jed, klobasa, raketoplan
pojmi: polet, vesolje, inšpekcija
Samostalniki.
- raketoplan, astronaut, prababica, trening, pes, Amerika, Slovenka, odprava, mišica
BITJA	prababica, oče, astronaut, dedek, brat, pilotka
STVARI	helikopter
POJMI	sprehod, program, odprava, telovadba, trening, doživetje

- Sunita ima zelo rada živali.
bitje bitje
 - Je tretja astronavtka slovenskega rodu.
bitje pojem
 - Njen pradedek prihaja iz Žužemberka.
bitje pojem
 - Na postaji je ostala kar 195 dni.
stvar pojem
 - Življenje v vesolju je zabavno.
pojem pojem
 - S seboj bi vzela klobase in psa.
stvar bitje
- Zaradi breztežnosti postanejo prehranjevanje, spanje in obisk stranišča oteženi. Še posebej veliko pozornosti je treba nameniti svojemu telesu, saj mišice in kosti začnejo slabeti.

STVARI	stranišče, telo, mišice, kosti
POJMI	breztežnost, prehranjevanje, spanje, obisk, pozornost

- moški spol: polet, intervju, prostor, oče, otrok, nogomet
ženski spol: ljubiteljica, predjed, stvar, obveznost, telovadba, luč
srednji spol: doživetje, spanje, delo, sonce
- Beseda *vreme* je srednjega spola, *Tine* in *Anže* pa sta moškega spola.
 - Beseda *tornado* je moškega spola, *mesto* in *koleno* pa sta srednjega spola.
 - Beseda *Matija* je moškega spola, *miza* in *Katarina* pa sta ženskega spola.
 - Beseda *odmev* je moškega spola, *breskev* in *cev* pa sta ženskega spola.
 - Beseda *most* je moškega spola, *radost* in *slabost* pa sta ženskega spola.
 - Beseda *predjed* je ženskega spola, *ded* in *pogled* pa sta moškega spola.
 - Beseda *sol* je ženskega spola, *fižol* in *stol* pa sta moškega spola.
- Kot otrok si je želela postati veterinarka, vendar po opravljeni gimnaziji ni bila sprejeta na veterinarsko fakulteto. Na bratovo prigovarjanje se je vpisala na Pomorsko akademijo Združenih držav Amerike. Kmalu je postala pripadnica ameriške vojne mornarice. Opravila je številne treninge za helikoptersko pilotko in postala kandidatka za program vesoljskih poletov. Prvič je v vesolje poletela leta 2006. Na Mednarodni vesoljski postaji je ostala kar 195 dni in s tem postavila rekord med astronavtkami.
- pripadnica – pripadnik
pilotka – pilot
kandidatka – kandidat
astronavtka – astronaut
EDNINA	DVOJINA	MNOŽINA
planet	planeta	planeti
mesto	mesti	mesta
država	državi	države
kraj	kraja	kraji
pilotka	pilotki	pilotke
leto	leti	leta
polet	poleta	poleti
obveznost	obveznosti	obveznosti
stranišče	stranišči	stranišča

- Vesoljček je razburljiva in ganljiva zgodba o prijateljstvu med Elliotom, osamljenim fantom iz kalifornijskega predmestja, in pametnim ter prijaznim obiskovalcem z drugega planeta. Deček se mora izmuzniti množici znanstvenikov in vladnih agentov, če hoče svojemu prijatelju pomagati, da bo lahko poklical svoje ljudstvo in se vrnil na svoj planet. Nenavadna prijatelja z dobro voljo končno le premagata vse zaplete.

EDNINA	vesoljček, zgodba, prijateljstvo, Elliot, fant, predmestje, obiskovalec, planet, deček, množica, prijatelja, ljudstvo, planet, volja
DVOJINA	prijatelja
MNOŽINA	znanstveniki, agenti, zapleti

19. Krško, sol, drevje, sneg, kri, dež, spanje
20. mir

EDNINA	DVOJINA	MNOŽINA
ključ	ključa	ključi
sestra	sestri	sestre
noč	noči	noči
dimnik	dimnika	dimniki
pismo	pismo	pisma

21. jetra, očala, ošpice, grablje, smuči, toplice, sanje
22. usta

EDNINA	DVOJINA	MNOŽINA
miza	mizi	mize
okno	okni	okna
otrok	otroka	otroci
učitelj	učitelja	učitelji
svinčnik	svinčnika	svinčniki

23. Samostalniki z vsemi tremi števili: omara, napaka, vožnja, avto
Edninski samostalniki: sovraštvo, prah, med, sreča
Množinski samostalniki: Alpe, tla, naočniki, pljuča, Radenci
24. Samostalniki *astronavt*, *raketa* in *plovilo* so različnih spolov. *Astronavt* je moškega, *raketa* ženskega in *plovilo* srednjega spola.
Končnice se pri sklanjanju spreminjajo. Moški in srednji spol imata v roditeljski, dajaljski, mestniški in orodniški v danih primerih enake končnice.
25. a) nalogo
b) nalogi
c) naloge
č) nalogo
d) naloge
e) Naloga
26. a) kapo
b) špinačo
c) žogo
č) teto
d) klarinet
e) računalnik
f) pismo
- a) Leon ni pozabil kape v glasbeni šoli.
b) Anika nima rada špinače.
c) Nisem dobil žoge.
č) Med počitnicami nisem obiskala tete.
d) Andraž ni vabil klarineta.
e) Bratu Žanu nisem popravil računalnika.
f) Sošolki nisem napisala pisma.
- Vstavljeni samostalniki so v tožilniku, v zanikanih povedih pa v roditeljski.

27.

	MOŠKI SPOL	ŽENSKI SPOL	SREDNJI SPOL
im.	polet	postaja	vesolje
rod.	poleta	postaje	vesolja
daj.	poletu	postaji	vesolju
tož.	polet	postajo	vesolje
mest.	o poletu	na postaji	o vesolju
or.	s poletom	s postajo	z vesoljem

28. a) Kdo (ali kaj) pred spanjem vedno bere? im.
b) S kom (ali s čim) se je sprla Lana? or.
c) Komu (ali čemu) je Tine podaril strip? daj.
č) Pri kom (ali pri čem) mi ni nikoli dolgčas? mest.
d) (Koga ali) kaj najraje jem? tož.
e) Koga (ali česa) ni bilo včeraj v šolo? rod.
29. a) Pri kom
b) O čem
c) S čim
č) S kom
d) Česa
e) Koga

30.

VPRAŠALNICA	SKLON
Kdo?	im.
Kaj?	tož.
O čem?	mest.
Kaj?	tož.
Čemu?	daj.
S čim?	or.
Med kom?	or.

31.

SAMOSTALNIK	SPOL	ŠTEVILO	SKLON
Anton	m. sp.	ed.	im.
knjižnici	ž. sp.	ed.	mest.
knjigi	ž. sp.	dv.	tož.
junakih	m. sp.	mn.	mest.
Julija	ž. sp.	ed.	im.
film	m. sp.	ed.	tož.
brata	m. sp.	dv.	im.

32. a) ust Okoli česa je dobil izpuščaje?
b) škarjami S čim je šivilja odrezala blago?
c) možgane Kaj naj napnemo?
č) hlačam Čemu smo se smejali?

Osebni zaimek

1. a) DA.
b) NE. Mila je osnovnošolka, Cvetka pa je svetovalka.
c) NE. Cvetka je napisala odgovor na Milino vprašanje.
č) NE. Najprej je Mila napisala pismo, Cvetka pa je odgovor napisala po prejemu Milinega pisma.
2. Mila je svetovalko Cvetko tikala.
3. Svetujem.
5. Beseda *sošolka*.
Nadomestil/-a bi jo lahko z besedami *njo*, *njej*, *ji* ...

6. Draga svetovalka Cvetka!
Imam sošolko, ki mi je zelo všeč. Ne vem zakaj, ampak med poukom v njo mečem koščke radirke. Zadnjič sem ji iz rok izpulil test in ga vrgel v koš. Zelo rad jo tudi zbadam. Njej se vse to zdi čudno, jaz pa se ji ne upam povedati, da mi je v resnici zelo všeč.

Žak

7.

MILA	mi, mene, meni, mi
SOŠOLEC	mu, on, njem
CVETKA	ti

8.

	OSEBNI ZAIMEK	BESEDA OZ. BESEDNA ZVEZA, NA KATERO SE ZAIMEK NANAŠA
1. poved	njimi	ljubezenska čustva
1. poved	jim	najstniki
2. poved	jih	čustva

9. a) Mila ima težavo. Zaupala jo je svetovalki Cvetki.
b) Ves čas se želim družiti z Milo in Saro. To jima gre na živce./Njima gre to na živce.
c) To so opazili učitelji. Zaradi njih je Mili še bolj nelagodno.
č) Milo zanima, kaj o tem meni Cvetka. Cvetka ji prijazno svetuje.

10. a) ti
b) te
c) teboj
č) te
d) tebi
e) ti

11. a) vam
b) vam
c) vas
č) vas
d) vas
e) vas
b, č, e

V ostalih povedih je izražena množina za 2. osebo. Oblika za 2. osebo množine je enaka kot oblika za vikanje.

12. a) tebe
b) ju
c) nam
č) jih
d) njega, njo
e) vama
f) mano
g) Vaju
h) jima
i) ti

13. a) njem Pri kom?
b) naju O kom?
c) nama H komu?
č) vama H komu?
d) vaju Pri kom?
e) njiju O kom?
f) njima H komu?
g) vas, nas Pri kom?
h) vas O kom?
i) vam H komu?

14. a) V prvem razredu mora učitelj upoštevati, da so učenci šele na začetku in da je pred njimi še veliko let šolanja.
b) Če otroci tuji jezik že obvladajo, jim po navadi zmanjka motivacije za nadaljnje učenje.
c) Če se otroci prezgodaj začnejo učiti več tujih jezikov hkrati, jim to lahko povzroča težave.
č) Predšolski otroci šele razvijajo svoj materni jezik, zato jih je nesmiselno prezgodaj učiti slovnična pravila.
15. a) 1. os., ed.; mi
b) 3. os., ed.; jo
c) 2. os., mn.; vas
č) 3. os., ed.; njej
d) 1. os., mn.; nas
e) 3. os., mn.; jih
f) 2. os., ed.; ti
g) 3. os., dv.; ju
h) 2. os., dv.; vame

16.

OS. ZAIM.	OS.	ŠT.	SKL.	BESEDA OZ. BESEDNA ZVEZA, NA KATERO SE ZAIMEK NANAŠA
njej	3.	ed.	mest.	teorija
ga	3.	ed.	tož.	Albert Einstein
menoj	1.	ed.	or.	Albert Einstein
mene	1.	ed.	rod.	Albert Einstein

OS. ZAIM.	OS.	ŠT.	SKL.	BESEDA OZ. BESEDNA ZVEZA, NA KATERO SE ZAIMEK NANAŠA
ga	3.	ed.	tož.	Charlie Chaplin
mu	3.	ed.	daj.	oče
ti	2.	ed.	daj.	Charlie Chaplin
mi	1.	ed.	daj.	oče
ju	3.	dv.	tož.	prvi dve domači nalogi

17. Teta Alenka zelo rada bere ljubezenske romane. Za rojstni dan ji vedno podarim knjigo z romantično vsebino. Pred nekaj meseci sem jo skušal prepričati, da je vredno poseči tudi po drugih vrstah literature, npr. po pustolovskem romanu. Žal mi je ni uspelo prepričati. Naslednji teden jo bom povabil v kino. Ogledala si bova film *Romeo in Julija*. Jaz bi si sicer raje ogledal kakšno grozljivko, vendar bi bilo to za teto Alenko preveč strašno. Ona je res nepoboljšljiv romantik!

18. Npr.:
- a) Danes je kupal za tebe, in ne za njo.
 - b) Ana je stopila pred njega, in ne pred mene.
 - c) Mila je zaljubljena v njega, in ne v mene.
 - č) Sošolec se je zagledal v njo, in ne v tebe.
 - d) Že ves dan mislim na njih, in ne na vas.

Pridevnik

1. V Slovar slovenskega knjižnega jezika.
 2. a) O čokoladi.
 - b) 1. odstavek: Od kod izvira čokolada in kaj pomeni beseda čokolada.
 - 2. odstavek: Katere vrste čokolade poznamo.
 - 3. odstavek: Iz česa je narejena čokolada.
 - 4. odstavek: Kdo je zaslužen, da je čokolada znana po celem svetu.
 - c) Južna Amerika.
 - č) Grenka voda.
 - d) Mlečno, temno, belo, jedilno.
 - e) Ker vsebuje več sladkorja.
 - f) Iz kakavovih zrn.
 - g) Kakavovec je srednje visoko s podolgovatimi oranžnimi plodovi. Plod kakavovca je v notranjosti sestavljen iz pulpe in kakavovih zrn.
4. Npr.: Naslov nakazuje, da obstaja več vrst čokolade, npr. temna in mlečna, in vprašanje je, katera je boljša.
 6. Npr. paradižnik, krompir, koruza, paprika, fižol, grah.
 7. Južna.
 - Tropski.
 - Grenka.
 8. a) Kakšen? lastnost
 b) Katera? vrsta
 c) Čigavo? svojina
 Pridevniki.
 9. a) Čigavo? svojilni pridevnik
 b) Kakšna? lastnostni pridevnik
 c) Iz katere? vrstni pridevnik
 č) Kakšna? lastnostni pridevnik
 d) Katera? vrstni pridevnik
 e) Katera? vrstni pridevnik
 f) Katera? vrstni pridevnik.
 Za kakšno? lastnostni pridevnik
13. a) bohinjsko maslo
 b) slovenska potica
 c) idrijske čipke
 č) francoska solata
 d) vipavska jota
 e) kraški pojav
 f) dolenski griči
 14. a) Kožuh rjavega medveda je rjav.
 vrstni lastnostni
 b) Je v deževnem gozdu vsak dan deževen?
 vrstni lastnostni
 c) Stara mama rada gleda stare fotografije.
 vrstni lastnostni

15. a) piratova kljuka
 b) kuharjev predpasnik
 c) gusarjev zaklad
 č) sosedova hiša
 d) učiteljeva knjiga
 e) sestrina zaponka
 f) očetov motor
 g) Tomaževi čevlji
16. a) učenčevo znanje
 b) Aničin nasmeh
 c) stričevi brki
 č) babičin klobuk
 d) Nejčevo orodje
 e) Mojčina knjiga
17. a) uspešna šola, šolski uspeh
 b) računska matematika, matematični račun
 c) sanjsko življenje, življenjske sanje
 č) otroška pamet, pameten otrok
 d) govorna napaka, napačen govor
 e) mamin kruh, krušna mama
 Ne.
18. Pradomovina sladkorja je verjetno Indija. Zahod se je prvič srečal s sladkorjem v antičnem času. V srednjem veku je Evropa „pozabila“ na sladkor in šele v času križarskih vojn se je v Evropi ponovno vzbudilo zanimanje zanj. Proizvodnjo sladkorja iz sladkornega trsa so na zahod prinesli Arabci, proizvodnja sladkorja iz sladkorne pese pa se je po Evropi razširila v času Napoleonovih vojn. V večini sveta je sladkor pomemben del človekove prehrane. Sladka hrana da telesu več energije.

LASTNOSTNI PRIDEVNIKI	sladka
VRSTNI PRIDEVNIKI	antičnem, srednjem, križarskih, pomemben, sladkornega, sladkorne
SVOJILNI PRIDEVNIKI	Napoleonovih, človekove

19. Filipovi — čelo
 kosmata — nos
 kljukast — brki
 visoko — brada
- Končnice pridevnikov in samostalnikov so enake.
- 20.

	EDNINA	DVOJINA	MNOŽINA
im.	nov zvezek	nova zvezka	novi zvezki
rod.	novega zvezka	novih zvezkov	novih zvezkov
daj.	novemu zvezku	novima zvezkoma	novim zvezkom
tož.	nov zvezek	nova zvezka	nove zvezke
mest.	v novem zvezku	v novih zvezkih	v novih zvezkih
or.	z novim zvezkom	z novima zvezkoma	z novimi zvezki

	EDNINA	DVOJINA	MNOŽINA
im.	kremna rezina	kremni rezini	kremne rezine
rod.	kremne rezine	kremnih rezin	kremnih rezin
daj.	kremni rezini	kremnima rezinama	kremnim rezinam
tož.	kremno rezino	kremni rezini	kremne rezine
mest.	o kremni rezini	o kremnih rezinah	o kremnih rezinah
or.	s kremno rezino	s kremnima rezinama	s kremnimi rezinami

	EDNINA	DVOJINA	MNOŽINA
im.	šolsko leto	šolski leti	šolska leta
rod.	šolskega leta	šolskih let	šolskih let
daj.	šolskemu letu	šolskima letoma	šolskim letom
tož.	šolsko leto	šolski leti	šolska leta
mest.	v šolskem letu	v šolskih letih	v šolskih letih
or.	med šolskim letom	med šolskima letoma	med šolskimi leti

21. a) sosedovemu
b) sosedovem
c) Andrejevemu
č) Andrejevem
d) Novem
e) Novemu
f) bratovemu
g) bratovem

22. stričevi brki, očetova kravata, bratovo kolo
Končnice pridevnikov in samostalnikov so enake.

23. sladko sadje, vroče mleko, Juretovo dekle
Končnice pridevnikov in samostalnikov se razlikujejo.

24. a) vročim mlekom
b) Juretovim dekletom
c) sladkim sadjem

25. **im.** stari starši
rod. starih staršev
daj. starim staršem
tož. stare starše
mest. pri starih starših
or. s starimi starši

- im.** poletne počitnice
rod. poletnih počitnic
daj. poletnim počitnicam
tož. poletne počitnice
mest. o poletnih počitnicah
or. med poletnimi počitnicami

- im.** sončna očala
rod. sončnih očal
daj. sončnim očalom
tož. sončna očala
mest. o sončnih očalih
or. s sončnimi očali

26. osebnih, obilnega, snežne, goratih, snežna, številnih/
manjših, cestna, manjša/številna
osebni vozil rod.
obilnega sneženja rod.
snežne plohe im.
v goratih predelih mest.
snežna odeja im.
v številnih/manjših vaseh mest.
cestna podjetja im.
manjša/številna mesta im.

27. a) v večernih urah
b) na jutranjem sprehodu
c) otroško sobo
č) govejo juho
d) šolskem hodniku
e) Prikaz kmečkih opravil
f) portoroški plaži
g) italijanskimi avtomobili
28. majhen, manjši, najmanjši
velik, večji, največji
dolg, daljši, najdaljši
drag, dražji, najdražji
utrujen, bolj utrujen, najbolj utrujen
zvit, bolj zvit, najbolj zvit
rumen, bolj rumen, najbolj rumen
nizek, nižji, najnižji
tih, tišji, najtišji
hud, hujši, najhujši
mrzel, bolj mrzel, najbolj mrzel
nežen, nežnejši, najnežnejši
star, starejši, najstarejši
vroč, bolj vroč, najbolj vroč
širok, širši, najširši
šibek, šibkejši, najšibkejši

29. a) mlajši
b) krajša, ožje
c) dražji
č) novejše
d) mlajši
e) starejši

30. a) bolj zdravo
b) bolj slana
c) bolj bele
č) bolj bolan
Pridevniki v 29. nalogi se stopnjujejo drugače kot pridevniki v 30. nalogi. V 30. nalogi se stopnjujejo z besedo *bolj*.

31. a) najboljša
b) najljubši
c) najbolj delavna
č) največje
d) najhitrejša
e) najbolj ogrožene
f) najgrša

33. (Tasmanski) vrag prihaja iz Tasmanije, tj. otoka pod avstralsko celino. Ima črn kožuh z nekaj belimi lisami. Glavo ima veliko, z močnimi čeljustmi, s katerimi lahko drobi kosti. Najznačilnejša navada (tasmanskega) vruga je, da veliko zeha. Ima tudi dolg rep, v katerem se shranjujejo (maščobne) zaloge. Spada med največje avstralske zverske vrečarje. Prehranjuje se z mrhovino, teknejo mu vombati, vendar se ne brani niti žuželk, manjših sesalcev, ptic in žab. Lovi lahko tudi živali, ki so večje od njega, na primer manjše kengurije. Pogosto pridrvi do plena več (tasmanskih) vragov hkrati. Takrat se začnejo oglašati z raznolikimi glasovi, od piskanja, renčanja do kašljanja. (Tasmanski) vrugi so sramežljive in previdne živali.
osnovnik: črn, belimi, veliko, močnimi, dolg, raznolikimi, sramežljive, previdne
primernik: manjših, večje, manjše
presežnik: največje, najznačilnejša
Vrstne pridevnike.
Svojilnih pridevnikov.

Glagol

- Da bi predstavil kolesarsko pot, imenovano Porečanka. Besedilo bi bilo lahko objavljeno npr. v turistični zgbanki ali na spletu.
- Tri odstavke.
- a) Železniška proga.
b) Začela je delovati železniška proga med Trstom in Porečem.
c) Po Porečanki kolesarijo.
-

ODGOVOR JE V BESEDILU	ODSTAVEK
✓	1.
✓	1.
✓	3.

- a) viadukt: mostu podoben objekt čez globinske ovire
b) bazilika: starokrščanska cerkvena stavba; veliko tržno in sodno poslopje
c) dediščina: premoženje, dobljeno po umrlém; kar je prevzeto iz preteklosti
Besedi *bazilika* in *dediščina* imata dva pomena. Takšne besede imenujemo večpomenke.
- Z rdečo črto je označena Porečanka. Poteka po jugozahodnem delu Slovenije. Lucija, Sečovlje, Savudrija, Buje
- a) Zgradili so
b) Povezovala je
c) uživata
č) bodo uredili
Vstavljene besede poimenujejo dejanje in dogajanje.
- kolesarim, hodijo, zgradiva, tečeta, postavljate

- a) 1., dv.
b) 3., ed.
c) 2., dv.
č) 1., mn.

10.

GLAGOL	OSEBA	ŠTEVILO
uživajo	3.	mn.
vzamemo	1.	mn.
trenirata	3.	dv.
se pripravljata	3.	dv.
se ukvarjaš	2.	ed.

- Podčrtani glagol v prvi povedi sporoča, da se je nekaj dogajalo v preteklosti, v drugi povedi, da se nekaj se dogaja zdaj oz. v sedanjosti, in v tretji povedi, da se bo nekaj dogajalo v prihodnosti.

12.

	EDNINA	DVOJINA	MNOŽINA
1. OS.	kolesarim	kolesariva	kolesarimo
2. OS.	kolesariš	kolesarita	kolesarite
3. OS.	kolesari	kolesarita	kolesarijo

- a) gre
b) gremo
c) gredo
č) greva
d) gresta
e) gresta
f) greste
g) greš
h) grem

14.

	EDNINA	DVOJINA	MNOŽINA
1. OS.	jem	jeva	jemo
2. OS.	ješ	jesta	jeste
3. OS.	je	jesta	jedo/jejo

	EDNINA	DVOJINA	MNOŽINA
1. OS.	vem	veva	vemo
2. OS.	veš	vesta	veste
3. OS.	ve	vesta	vedo/vejo

	EDNINA	DVOJINA	MNOŽINA
1. OS.	povem	poveva	povemo
2. OS.	poveš	povesta	poveste
3. OS.	pove	povesta	povedo/povejo

Končnice teh glagolov za 2. in 3. os. dv. ter za 2. os. mn. vsebujejo s.

- a) Mi se učimo o glagolu.
b) Onidve sta prijazni sošolki.
c) Vi daste psu svežo vodo.
č) Miha in Jakob jesta juho.

16. a) Na kolesarsko pot smo se odpravili v začetku avgusta.
Na kolesarsko pot se bomo odpravili v začetku avgusta.
- b) Svoje vtise smo napisali v dnevnik.
Svoje vtise bomo napisali v dnevnik.
- c) Na nekdanji železniški progi je bila kolesarska pot.
Na nekdanji železniški progi bo kolesarska pot.
- č) Vsak dan sem pretekel/pretekla vsaj dva kilometra.
Vsak dan bom pretekel/pretekla vsaj dva kilometra.

17. a) so gradili
b) povezuje
c) sem izvedel
č) bom poiskal
d) so se ... dogovorili, bodo ... uredili
e) se ... sprehajajo
f) pravijo, bo ... deževalo
- Ne. V nekaterih primerih je glagol sestavljen iz več besed, npr. *so gradili*, *so se dogovorili*.

18.

	EDNINA	DVOJINA	MNOŽINA
1. OS.	sem našel	sva našla	smo našli
2. OS.	si našel	sta našla	ste našli
3. OS.	je našel	sta našla	so našli

	EDNINA	DVOJINA	MNOŽINA
1. OS.	sem vedel	sva vedela	smo vedeli
2. OS.	si vedel	sta vedela	ste vedeli
3. OS.	je vedel	sta vedela	so vedeli

	EDNINA	DVOJINA	MNOŽINA
1. OS.	bom jedel	bova jedla	bomo jedli
2. OS.	boš jedel	bosta jedla	boste jedli
3. OS.	bo jedel	bosta jedla	bodo/bojo jedli

19. a) je ... trenirala
b) se ... ukvarja
c) sta se ... vrnila
č) se bosta ... pripravljali
d) potekajo
e) so ... odpovedali
f) bo
g) sta se ... pogovarjali
h) bo ... potoval
i) bosta ... našli
j) si ... pojedla
k) nisem vedel/vedela
l) poveste, prideva
20. Glagoli v ednini: peče, sem se sprehajal, je bila, je, bo
Glagoli v dvojini: sva hodila, ležita, bosta, greva, bova plezala
Glagoli v množini: bomo plavali, so povedali, igrajo, so našli

21.

GLAGOL	OS.	ŠT.	ČAS
je zaživela	3.	ed.	pret.
bova prekolesarila	1.	dv.	prih.
so se dogovorili	3.	mn.	pret.
opisujejo	3.	mn.	sed.
niste	2.	mn.	sed.
priporočamo	1.	mn.	sed.
se odpravite	2.	mn.	sed.

- a) DA
b) NE
c) NE
22. a) O kolesarski poti ne vem veliko.
b) Na morju nisva kolesarila.
c) Naslednje leto ne bo sodeloval na maratonu.
č) Ni govorila o svojih poletnih doživetjih.
23. a) Nimam starejše sestre.
b) Ne bova opazovala turističnih zanimivosti.
c) Niso mu kupili novega kolesa.
č) Ni napisala dolgega besedila.
d) Niso postavili informacijskih točk.
- Samostalniki v danih povedih so v tožilniku, v zanikanih povedih pa v roditelju.
24. Da.
Ne.
Na začetku počitnic bom šel v kolesarski center **kupit** novo kolo. Z njim se bom odpravil **kolesarit** na Primorsko. Kondicijski pripravi moram nameniti dovolj časa. Porečanko želim prekolesariti v enem dnevu, zato ne bom smel delati predolгих postankov. bom šel kupit, se bom odpravil kolesarit, moram nameniti, želim prekolesariti, ne bom smel delati nameniti, želim prekolesariti, ne bom smel delati delati
25. deževati, kolesarit, navijati, igrati, ogledati, pomagati
26. Vrsto let sem vsako poletje mesec dni preživel na Cerkljanskem. Mladi fantje smo želeli kolesariti ves dan, vendar zaradi dela na kmetiji ni bilo veliko časa. Večkrat na teden smo pred večerjo skočili na kolo in opravili vzpon na Šebrelje, dolg le štiri kilometre, vendar strm od začetka do konca. Kmalu sem privarčeval za novo gorsko kolo in z njim osvojil znane slovenske turistične točke. Mikalo pa me je iti še kam dlje in tako sem se podal na pot čez dolomitske prelaze, kamor se je nekoč odpravil kolesarit tudi moj oče.

OSEBNA GLAGOLSKA OBLIKA	NEOSEBNA GLAGOLSKA OBLIKA
sem preživel	kolesariti
smo želeli	iti
ni bilo	kolesarit
smo skočili	
(smo) opravili	
sem privarčeval	
(sem) osvojil	
je mikalo	
sem se podal	
se je odpravil	

27. a) se posloviti namenilnik
 b) popraviti namenilnik
 c) pakirati nedoločnik
 č) pogledat namenilnik
 d) odgovoriti nedoločnik
 e) teč namenilnik
 f) preveriti nedoločnik
 g) kupit namenilnik
 h) sposoditi nedoločnik
 i) pogledat namenilnik
 j) povprašat namenilnik
- Glagoli premikanja: Prišel sem, pridem, bom šel, grem, greva, so stekli, je stopil
 Glagolom premikanja sledijo namenilniki.
28. namenilnika: teč, raziskovat
 nedoločnika: teči, raziskovati

Števniki

2. c, a, c, b
3. Felixu Baumgartnerju bi lahko rekli tudi neustrašni Felix.
 Oktobra 2012 je želel podreti kar štiri rekorde.
 Rekord za najdaljši prosti pad se mu ni posrečil zaradi prehitro odprtega padala.
 Med drugim je moral paziti na jakost vetra.
6. a) 2012.
 b) 3.
 c) Sedem milijonov ljudi.
 č) 43 let.
 d) 2 uri in 20 minut.
 e) 850.000 kubičnih metrov.
 f) 4 minute in 19 sekund.
 g) 1500 metrov.
7. Vprašalnica *koliko*.
 Števnike.
8. 14., 10., 2012, 39.045, 3, 1., 15, 7000000
 Za nekaterimi števnikami stoji pika.
- 9.

GLAVNI ŠTEVNIKI	VRSTILNI ŠTEVNIKI
dva tisoč dvanajst	štirinajstega
devetintrideset tisoč	desetega
petinštirideset	prvi
tri	
petnajst	
sedem milijonov	

10. tretji
 štiri
 triinštirideseti
 devetindevetdeseti
 sto ena
 stoprvi
 sto petindevetdeset
 šeststo
 dva tisoč sedemnajst
 dvajset tisoč petsto
 tristo štiriinšestdeset tisoč sto osemipetdeset milijon
 Vrstilni števnik se pišejo skupaj (z eno besedo).

11. a) tisoč tristo dvainštirideset
 b) dva tisoč dvanajst
 c) tisoč devetsto šestdeset
 č) sto deset
 d) tisoč tristo dvainštirideset
 e) dva milijona tristo dvainšestdeset
12. dvanajstletni
 petminutna
 petdesetmetrsko
 trikilogramski
 4-kratni
 100-odstotni
 trikratni
 10-nadstropni
13. im. eno leto
 rod. enega leta
 daj. enemu letu
 tož. eno leto
 mest. v enem letu
 or. pred enim letom

- im. dve leti
 rod. dveh let
 daj. dvema letoma
 tož. dve leti
 mest. v dveh letih
 or. pred dvema letoma

- im. tri leta
 rod. treh let
 daj. trem letom
 tož. tri leta
 mest. v treh letih
 or. pred tremi leti

- im. pet let
 rod. petih let
 daj. petim letom
 tož. pet let
 mest. v petih letih
 or. pred petimi leti

14. štirideset tisoč metrov, dveh urah, dvajsetih minutah, tridesetih sekundah, tisoč sto kilometrov na uro
15. Baumgartner je dosegel hitrost 1342 kilometrov na uro in s tem hitrost zvoka na tisti višini. Prejšnji svetovni rekord v prostem padu je imel Američan Joe Kittinger, ki je z višine 31 kilometrov leta 1960 zdrvel proti Zemlji s hitrostjo 988 kilometrov na uro.

Prislov

2. zemeljska obla – značilna zaobljena oblika Zemlje
 ekvator – namišljena črta, ki deli Zemljo na severno in južno poloblo
 vzgon zraka – sila, ki nastane zaradi različne gostote toplega in hladnega zraka
 tornado – ljakast viharni vrtnec

3. Fotografije ob besedilu prikazujejo dež, točo in satelitske meritve oblačnosti.
... voda iz njih izpade v obliki padavin.
Debelina točnih zrn v Evropi lahko doseže velikost kurjih jajc ali celo teniških žogic.
Tudi satelitske meritve oblačnosti pomembno pripomorejo k natančnejšim vremenskim napovedim.
4. Npr.:
1. odstavek: govori o tem, kaj je vreme in kako se spreminja
2. odstavek: govori o tem, kako nastane nevihta in kateri pojavi jo spremljajo, ter o tornadnih
3. odstavek: govori o napovedovanju vremena nekoč in danes
6. V šolskem učbeniku, enciklopediji ipd.
O vremenu lahko beremo v dnevnem časopisju, na spletu ... Vremensko napoved si lahko ogledamo na televiziji ali jo poslušamo po radiu.
Da bi vedeli, kakšno vreme bo v naslednjih dneh, da se primerno oblečemo ipd.
7. a) počasi, hitro
b) Tam
c) Nekoč
Kraj pojasnjuje beseda *tam*, čas beseda *nekoč*, način pojasnjujeta besedi *počasi* in *hitro*.
8. a) hitro Kako? načinovni prislov
b) zadaj Kje? krajevni prislov
c) pozimi Kdaj? časovni prislov
č) glasno Kako? načinovni prislov
d) zgoraj Kje? krajevni prislov
e) potem, prej Kdaj? časovni prislov
f) tam Kje? krajevni prislov
g) povsod Kje? krajevni prislov
h) popoldne Kdaj? časovni prislov
9. V ponedeljek se bo na zahodu postopno pooblačilo, popoldne se ponekod obeta tudi kakšna kaplja dežja. Drugod bo prevladovalo sončno vreme, sprva z meglo po nižinah. Zvečer bo začel pihati jugozahodnik. V torek bo v zahodnih in osrednjih krajih občasno deževalo.

PRISLOV	VPRAŠALNICA	VRSTA
postopno	Kako?	načinovni prislov
popoldne	Kdaj?	časovni prislov
ponekod	Kje?	krajevni prislov
drugod	Kje?	krajevni prislov
sprva	Kdaj?	časovni prislov
zvečer	Kdaj?	časovni prislov
občasno	Kdaj?	časovni prislov

11. a) Kje? krajevni prislov
Česa? samostalnik
b) Kakšno? lastnostni pridevnik
Kako? načinovni prislov
c) Kdaj? časovni prislov
Katero? vrstni pridevnik
č) Kdaj? časovni prislov
V kaj? samostalnik
d) Česa? samostalnik
Kdaj? časovni prislov
12. a) na to
b) nato

- c) Po tem
č) Pozimi
d) Po zimi
e) med tem
f) medtem
Ne.
Z eno besedo.

13. a) slabo
b) daleč
c) prepozno
č) stran
d) jutri, danes

14. a) ven
b) ven
c) nazaj
č) noter
d) Stran

Npr.:
Vitez je potegnil/izvlekel meč.
Ozrl se je proti svoji izvoljenki.
Vstopil bom v grad.
Odstranil bom vse, ki nama ne želijo dobro.

15. a) danes zjutraj
b) danes zvečer
c) včeraj zvečer
č) ob tem času, ob tej uri
d) odsotnost od doma

Z znanjem nad oblake

2. Na spletni strani www.velenje.si.
3. 1. odstavek: lega Velenja
2. odstavek: zgodovina Velenja
3. odstavek: Velenje danes
4. odstavek: premogovnik
5. odstavek: Pikin festival
4. a) 85 kilometrov.
b) Leta 1264.
c) Požar je upepelil celotni trg.
č) Po letu 1950.
d) Zaradi prebivalcev, ki so zaposleni v rudniku.
e) Tla so se začela ugrezati in nastala so jezera.
f) Po Pikinem festivalu.
5. a) mesto
b) hiša/blok
c) veliko
6. Sprva so v rudniku delali tudi fantje, stari 10 ali več let.
bitje: fantje
stvar: rudnik
pojem: leto

7.

SAMOSTALNIK	SPOL	ŠT.	SKLON
leto	srednji	ednina	tožilnik
septembra	moški	ednina	rodilnik
Velenju	srednji	ednina	mestnik
festival	moški	ednina	imenovalnik
prireditev	ženski	ednina	imenovalnik
Sloveniji	ženski	ednina	mestnik

8. a) premoga rodilnik
b) tla imenovalnik
9. a) Leta 1889 je imelo Velenje le 364 prebivalcev, danes jih ima skoraj 27.000.
b) Največja pridobitev tega časa je bila šola. Ustanovili so jo protestantje.
c) Mesto Velenje velja za vrtno mesto. V njem prevladujejo svetla in sončna stanovanja.
č) Otroci poznajo Velenje. Veliko jih gre vsako leto na Pikin festival.

10.

OSEBNI ZAIMEK	OSEBA	ŠT.	SKLON
jih	3.	množina	rodilnik
jo	3.	ednina	tožilnik
njem	3.	ednina	mestnik
jih	3.	množina	rodilnik

11. lastnostni pridevniki: pomembno, največja
vrstni pridevniki: današnjega, zgodovinskih, Šaleška, protestantskega, štajerski
12. največje: presežnik
velik: osnovnik
13. majhen, manjši, najmanjši
sončen, bolj sončen, najbolj sončen
14. Marijina cerkev
15. a) protestantska šola
b) sončno stanovanje
c) mestni trg
č) požarna varnost
d) velenjski župan
e) otroška prireditev
f) Pikin festival

16.

OSEBNA GLAGOLSKA OBLIKA	OS.	ŠT.	ČAS
so nastala	3.	množina	preteklik
je	3.	ednina	sedanjik
je imelo	3.	ednina	sedanjik
bova šla	2.	dvojina	prihodnjik

17. a) V Velenju niso organizirali Pikinega festivala.
b) V rudniku niso delali otroci.
c) Ne bom se odpravil na sprehod okoli jezera.
č) Letos ne organiziramo dveh festivalov.
18. Po številu prebivalcev je bilo Velenje šesto največje mesto v Sloveniji.
Po številu prebivalcev bo Velenje šesto največje mesto v Sloveniji.
Vsako leto so organizirali otroški festival.
Vsako leto bodo organizirali otroški festival.

19. a) spreminjati nedoločnik
b) delat namenilnik
c) obiskati nedoločnik
20. a) Navsezgodaj zjutraj bova šla teč.
b) Vsak dan moram trenirati najmanj dve uri.
c) Anja hoče na vsak način iti k teti v Velenje.
č) Kaj si mi hotela reči?
21. šesto
22. Leta 1889 je imelo le 364 prebivalcev.
tisoč osemsto devetinosemdeset glavni števnik
tristo štiriinšestdeset glavni števnik
23. V 16. stoletju je bila Šaleška dolina pomembno središče protestantskega življenja.
24. a) Kdaj?
b) Kje?
c) Kako?
c
25. V prvi povedi je podčrtana beseda prislov, v drugi pa pridevnik.
26. a) tu, tukaj
b) vedno, zmeraj, zmerom
c) dobro
č) drago
27. samostalnik: festivala
glagol: organizirajo
prislov: jeseni
pridevnik: otroška
števnik: dva